

ANTROPOLOGIJA IN ANTROPOLOGI (Adam Kuper)

1. MALINOWSKI

- * Malinowski je ustanovitelj **socialne antropologije** kot discipline v **VB**, utemeljil je njeno razpoznavno večščino – intenzivno **terensko delo v eksotični skupnosti** (Trobriandski otoki).
- * Malinowski je bil **vodja funkcionalistične revolucije**
- * Jedro predmeta antropologije: študij 'primitivnega', 'divjega', 'zgodnjega' človeka in do 70. let 19. st. je bilo preučevanje 'kulture' (v Tylorjevem smislu, torej skupaj s socialno organizacijo) jasno ločeno od biološkega preučevanja človeka. Obstajale so posebne študije, ki so se ukvarjale s 'primitivno kulturo', najdemo jih pod imenom materialna kultura, folklor, religija, magija, 'sociologija', jezik, pravo in okolje.
- * V zgodnjem 20. stoletju je bila sprejeta razlika med splošnim **geografskim pristopom** (migracije, kulturna difuzija, razvrščanje ljudstev in objektov; deskriptivnost) in **sociološkim pristopom** (razvoj družbenih institucij; primerjanje in teorija). Izraz **etnografija** se uporablja za deskriptivna poročila o predliterarnih ljudstvih, **etnologija** pa za hipotetično rekonstrukcijo 'zgodovine' teh ljudstev (tudi predzgodovinska arheologija).
- * V socialno antropologijo so sodile primerjalne študije institucij primitivnih družb.
- * Razlika med etnologijo in sociologijo: **etnologija** je vsebovala komparativne študije in razvrščanje ljudstev glede na stanje materialne kulture, jezika in religijskih in družbenih institucij in idej, ki se razlikujejo od fizičnih značilnosti; ukvarjala se je tudi z vplivom okolja na kulturo. **Sociologija** se je ukvarjala s komparativnimi študijami, s poudarkom na družbeni organizaciji, moralnih idejah in kodeksih, magijskih in religijskih praksah in verovanjih, načinu prenašanja odev s pomočjo znakov, artikuliranja jezika, piktografije in pisave. Etnologi so se nagibali k **difuzionizmu** (kulturo je razumel kot lepljenko spojenih elementov). To teorijo sta zagovarjala Elliot Smith in Perry. Sociologi pa k evolucionizmu (kultura je sistem z notranjo dinamiko).
- * Funkcionalisti so prevzeli sociologijo, zavrnilo so difuzionizem in celotno etnološko početje.
- * Britanska antropologija: zanimanje za zbiranje podatkov, britanski empiricizem, bojazen, da 'dejstva' lahko izginejo z vsemi 'primitivnimi' ljudstvi; odvrčanje od evolucionizma in difuzionizma k funkcionalizmu, poudarek na terenskih raziskavah
- * Zahteva po profesionalnem terenskem delu, človek na terenu mora biti strokovnjak svoje discipline.
- * **Rivers** je razlikoval med '**preglednim delom**' (obiski plemen na širšem območju z namenom, da bi določili njihov zemljepisni položaj in identificirali probleme, ki zahtevajo preučevanje) in 'intenzivnim delom' (omejitev obsega v kombinaciji z intenzivnostjo in temeljitostjo; osebno poznanje vsakega člana skupnosti, z nativnim jezikom se preuči vsako podrobnost njihovega življenja in navad). **Malinowski** je bil 1. britanski socialni antropolog, ki je bil usposobljen za tovrstno intenzivno raziskovanje.
- * Pomembna je sinhrona analiza
- * Malinowski: mit klasične zgodbe o preroku, mesijanska samopodoba.
- * Malinowski je pri Wundtu študiral eksperimentalno psihologijo, pri Bücherju pa ekonomsko zgodovino. Wundt je nasprotovaval preučevanju razvoja posameznega kulturnega pojava kot izoliranega, pa naj ge za jezik, mit ali religijo. Treba je opazovati glavne stopnje razvoja v njihovem sosledju, kar je predmet preučevanja ljudske psihologije, in vsako stopnjo preučiti v popolni medsebojni povezanosti njenih fenomenov.
- * Malinowski je opravil svojo prvo antropološko študijo o družinski organizaciji avstralskih staroselcev: deli Družina med avstralskimi staroselci in Primitivna religija in oblike družbene strukture (durkheimovska orientacija)
- * V dveh letih na Trobriandskih otokih je izumil **moderno metodo terenskega dela**.
 - Poznavanje **nativnega jezika** in bolj neposreden stik s člani plemena prinašajo prednosti pri terenskem delu.
 - **Osebni dnevnik** je za terenskega delavca varnostni ventil, sredstvo ločevanja med etnografovimi osebnimi prizadevanji in čustvi ter znanstvenimi zapisi.

- Poudarek je na **dokumentaciji**, loči 3 vrste splošnih podatkov: (1) z metodo statistične dokumentacije s konkretno evidenco je orisal institucije in običaje, cilj pa je bil izoblikovanje sinoptičnih tabel, bistvo je bilo sistematično tabeliranje aktivnosti, (2) terenski delavec mora poznati tudi dejanskosti družabnega delovanja – nepreračunljivost vsakdanjega življenja, (3) zbirka etnografskih izjav, značilnih pripovedi, tipičnih izrazov, elementov folklorne in magijske formule → miselnost domačinov. Vse to kaže na sistematično razhajanje med tem, kaj ljudje pravijo, da delajo, kaj dejansko delajo, in kaj mislijo.
- Cilj je dojeti zorni kot domačinov, njegov odnos do življenja, pogled na njegov svet.
- Domačini so si Malinowskega zapomnili po postavljanju neumnih vprašanj, nelagodje domačinov, saj niso vedeli, kaj hoče od njih; pravili so mu antroponorolog.
- * Termin kultura je sposojenka iz nemščine, kjer *Kultur* pomeni civilizacijo in vključuje pomenski odtенок, ki ga angleški termin nima
- * **O Trobriandskih otokih** je izšlo 7 monografij Malinowskega v letih 1922–35. v vsaki izmed njih je bila **v ospredju ena izmed institucij**; trgovanje, družinsko življenje in prokreacija, mit, uveljavljanje norm, vrtnarjenje. Nikoli pa ni podal koherentnega poročila o trobriandski 'kulturi' kot celoti (manjkala mu je nocija sistema). V monografijah so 3 osrednje teme:
 1. Aspektov kulture ni mogoče preučiti izolirano, preučiti jih je treba v kontekstu njihove rabe
 2. Nikoli se ne smemo zanašati na pravila ali informatorjeve opise družbene realnosti. Ljudje vedno govorijo eno in delajo drugo
 3. Če razumemo, kaj dejansko delajo in to postavimo v kontekst, ugotovimo, da 'divjak' ni tako racionalen kot mi, je pa vsaj tako razumen.
- * Razrešitev problemov racionalnosti, moč pravil in sledenje lastnim interesom je bila osnova univerzalne teorije o družbenem človeku. Razrešitev je temeljila na celostnem pogledu na človeka, na razlikovanju med njegovimi načinom razmišljanja ter čustvovanja in njegovimi izjavami o normah. Oboje je treba ločiti od njegovega dejanskega ravnanja
- * Ideja, da so kulture integrirane celote, kulture tvorijo celoto, ker so delujoče enote.
- * Malinowski obravnava **razpravo Tylorja in Frazerja o problemu magije, znanosti in religije**. Malinowski na to pravi, da navidez iracionalna verovanja in obredi postanejo smiselni, ko upoštevamo njihovo rabo. Magija deluje, kr lajša tesnobo pred neobvladljivimi elementi prihodnosti. Magija je, tako kot religija, nastala in delovala v situacijah čustvenega stresa.
- * Obravnava tudi **razpravo Westermarcha in Freuda o težavi z osrednjo vlogo družine**. Malinowski je v družini videl **način, kako ukrotiti spolnost in rešiti probleme glede vzgoje otrok**. Predstavljala je tudi kalup za izoblikovanje osebnosti, prostor primarne čustvene navezanosti in neksus izoblikovanja primarnih socialnih čustev.
- * Trobriandci so matrilinearni: moški je dedič materinega brata in je pristojen na pravni nadzor nad sinom svoje sestre. Konflikt med interesi očeta in pravnimi terjatvami materinega brata. Prikazal je omejenost Freudove teorije o Ojdipovem kompleksu, saj trobriandskim dečkom konfliktna situacije ne povzročajo očeta, ki spolno poseduje njegovo mater, temveč avtoriteta materinega brata.
- * V preučevanju sorodstva se je Malinowski osredotočil na 'izhodiščno situacijo': odraščanje otroka v univerzalni nuklearni družini in postopno posploševanje čustev do staršev na svoje sorodnike, dokler se celoten sistem sorodstva in klana ne zgradi na novo. Malinowski se je redko lotil strukturalne analize, raje se je osredotočil na strategije posameznih akterjev.
- * Razen pod krinko difuzionizma ali evolucionizma ga problemi zgodovine niso zanimali, v svojem poznem londonskem obdobju pa se je vedno bolj zanimal za družbene probleme v kolonijah
- * Revolucija Malnowskega je spremenila odnos med etnografom in teoretikom, odnos med teorijo in etnografijo je pred 1. svetovno vojno označen kot odnos gospodarja in hlapca. Profesionalni antropologi so, od 90. let 19. stoletja, začelo sami opravljati terensko delo, še vedno pa so priznavali osnovno delitev dela. Terenski delavec je priskrbel dejstva, sociolog ali etnolog jih je umestil v komparativni okvir in poskrbel za razlago. Potrebna je bila nova teorija; da bi si etnograf lahko prilastil presežno vrednost svojega dela in si s tem spremenil svoj status. Malinowski je bil tisti, ki je teorijo postavil na teren.
- * Funkcionalisti so vztrajali pr tem, da razumevanje in razlaga kulture zahtevata notranji zorni kot, ki ga je zmožen doseči le primerno usposobljen delavec. Funkcionalisti so pogosto izdelali boljše

etnografije in predstavili bolj zanesljivo gradivo kot njihovi predhodniki. Vendar boljše kot so bile etnografije, težja je postajala komparacija. Bolj kot so etnografi poudarjali notranji značaj kulture, prepletanje njenih institucij in filozofije, bolj problematičen je postajal premik h komparaciji in generalizaciji.

- * Malinowski predlaga 2 rešitvi problema komparacije in generacije. Okvir za generalizacijo predstavlja funkcionalizem, ki pravi, da imajo institucije biološki smisel. Vsaka institucija prispeva k zadovoljevanju osnovnih človekovih potreb ali pa zagotavlja sredstva. Tako lahko primerjamo institucije, ki v različnih družbah opravljajo isto funkcijo.
- * Trobriandce predstavi kot prototip 'divjakov', če ne celo kot predstavnike celotnega človeštva

2. RADCLIFFE-BROWN

- * Vpeljal je intelektualno disciplino francoske sociologije, izdelal je bolj eksakten sistem konceptov za urejanje etnografskega gradiva. V poznih 30. je prevzel vodilno vlogo v britanski antropologiji. Tako kot Malinowski je bil samoljuben in dogmatski, imela sta se za glasnika nove znanosti
- * Bil je Riversov učenec, pod njegovim vodstvom in vodstvom Haddona je izpeljal študijo Andamanskih otokov.. ukvarjal se je s problemi etnologije, izražena so bila Riversova difuzionistična nagnjenja.
- * Radcliffe-Brown se spreobrbe v sociologijo po vzorcu Durkheima. Spreobrnitev je prinsla znanstveno metodo, prepričanje, da je družbeno življenje urejeno in dozvetno za temeljito analizo. Brawnova vdanost naravoslovnim znanostim kot tudi njegov utopični anarhizem sta dobila novo vero, kar naenkrat znanstveno, vsekakor človekoljubno in kaj je zelo pomembno, francosko.
- * Zmanjkalo mu je zanimanja za posameznikovo motivacijo in strategijo (kar je zanimalo Malinowskega), njegova distanca je bila vir moči, ker mi je omogočala nadzor nad analizami socialnih sistemov.
- * Študija na Andamanskih otokih (in avstralskih Aboriginov): metodološka strogost, v pomoč mu je bil inteligen angleško govoreči informator, saj ga je zanimala socialna organizacija teh plemen, kakršna je bila pred evropsko okupacijo, neposredno opazovanje z udeležbo bi bilo nekoristno. Težave glede zanesljivosti, ker je razkroj stare lokalne organizacije povzročil mnoge spremembe v njihovih običajih, težave, pri spraševanju domačinov o stvareh, ki so povezane z odnosi, saj v svojem jeziku poznajo le besede, ki označujejo najpreprostejše odnose. Študija Andamanskih otokov je predstavljala primer analitične metode, glede terenskega dela pa le poskusna študija, saj se je naslanjal na informatorja.
- * **Običaje** pri Andamanov je razdelil na tri vrste: tehnike, pravila vedenja, ceremonialni običaji (kolektivna dejanja, ki se izvajajo ob spremembah poteka socialnega življenja, namen je izražanje čustev, ki se nanašajo na take spremembe). Opravil je analizo mesta formalnega objokovanja v različnih ceremonijah (ob prekinitvi prekinjenih socialnih vezi ta obred opravlja funkcijo ceremonije ponovnega povezovanja)
- * Avstralski Aborigini: osrednji predmet so predstavljali **sistemi sorodstva in porok**: poroke, neodvisno do delitve na razrede, regulira sistem sorodstva. V sistemih poroke tipa 'kariera' se poroči ženska, ki spada v kategorijo 'hči materinega brata', v sistemih tipa 'aranda' pa ženska iz kategorije 'hči hčere brata materine matere' – obstoj dveh linijah potomstva v sistemih 'kariera' v nasprotju s štirimi v 'aranda'
- * V ameriški antropologiji so bili glavni trendi na eni strani razvoj Boasocega historičnega difuzionističnega pristopa, na drugi strani pa premik k študijam 'kultura-osebnost', na katere je vplival razvoj psihologije (psihoanaliza, gestalt teorija)
- * Na Radcliffe-Browna je najbolj vplivala Durkheimova sociologija, zvest pa je ostal tudi evolucionizmu Spencerjeve tradicije. Kulture so kot organizmi, zato jih moramo preučevati z metodami naravoslovne znanosti, kot organizmi se razvijajo v smer večje raznovrstnosti in kompleksnosti, evolucija je naraven proces, napredek pa implicira vrednotenje moralnega procesa.
- * Durkheim pa je vztrajal pri tem, da je treba družbena dejstva obravnavati kot objektivne fenomene. Družbena dejstva je mogoče razložiti v povezavi z drugimi družbenimi dejstvi. Niz družbenih dejstev, s katerimi se ukvarja analitik, je treba razumeti, kot da tvorijo sistem, in smisel ter namen običaja lahko razumemo le v povezavi s celotnimi nizom relevantnih družbenih dejstev.

Trajnost družbenega reda je odvisna od ohranjanja občutkov solidarnosti. V segmentiranih družbah je družbena solidarnost utemeljena na vzajemni podobnosti, v družbah s kompleksno delitvijo dela pa je utemeljena na občutku vzajemne odvisnosti. Mauss in Radcliffe-Brown sta nadaljevala razvijanje Durcheimova sociologije. Mauss je prevzel smer študij družb kot moralnih sistemov, preučeval je kozmološke pojme, Radcliffe-Brown pa se je usmeril k študiju družbenih odnosov, 'socialna morfologija'

- * Predmet študij Radcliffe-Browna so bili družbeni sistemi ali pa družbeni procesi, sistemi dejanskih odnosov povezanosti med posamezniki, med posamezniki, ki zasedajo socialne vloge, med 'osebami'. To tvori socialno strukturo, ki je vsota vseh družbenih odnosov, ki v danem trenutku povezujejo vse posameznike. Kritizirali so ga, ker te strukture ni imel za abstraktne. Strukturna forma je eksplicitna v 'družbenih praksah', v normah, ki so splošno priznane kot zavezujoče in jih posamezniki spoštujejo. Treba jih je obravnavati z opazovanjem in z dedukcijo. Najprej je treba primerjati tiste družbe, ki so si kulturno ali etnično podobne. Cilj prek komparacije z bolj znanimi in lažje razumljivimi primeri je razumeti posebne variacije.
- * Njegov cilj je bil izoblikovati generalizacije o skupnih značilnostih vseh človeških družb. Te generalizacije opravljajo nalogo družbenih zakonov. Prepričan da so socialne forme relativno stabilne, čeprav se socialne strukture nenehno spreminjajo (družbene prakse ostajajo iste). Osnovne potrebo vseh družb je poimenoval 'koaptacija', kar je vzajemno prilagajanje interesov pripadnikov neke družbe, ta zahteva določeno standardizacijo vedenja. Tukaj vstopi 'kultura', saj je kultura področje naučenih načinov občutenja, mišljenja in vedenja. Koaptacija zahteva tudi standardizacijo verovanj in čustev, ki se vzdržujejo prek ritualov in simbolov.
- * Problemi družbene dinamike: način, kako se spremeni tip družbe. O zakonih družbenih sprememb je mogoče sklepati na podlagi zakonov družbene kontinuitete. Obstajati mora določena stopnja funkcionalne konsistentnosti sestavnih delov socialnega sistema. Vsako človeško družbeno življenje zahteva vzpostavitev socialne strukture, ki jo sestavlja mreža odnosov me posamezniki in skupinami posameznikov (pravice in dolžnosti), potreba za vzpostavitev sistemov sorodstva in pravnih institucij. Treba je prikazati način, kako družbene prakse opravljajo eno od temeljnih funkcij, od katerih je odvisno vzdrževanje stabilnosti socialne forme.
- * **Totemizem:** kako ljudje razumejo odnos med družbenim in naravnim svetom; obredna drža do neke naravne vrte ali objekta; občutek privrženosti skupini se izraža v formaliziranem kolektivnem vedenju v zvezi z objektom, ki predstavlja skupino samo. Andamani ne poznajo totemov, a vendar izražajo obredno držo do serije naravnih vrst. Obredna vrednot je pripisana tistim vrstam, ki so pomembne za življenje skupnosti. Totemizem je mehanizem, ki me človekom in naravno vzpostavi sistem družbene solidarnosti. Tako je naravni red vpeljan v družbeni in moralni red. Totemizem ni samo način simbolizacije družbene skupine, ampak gre tudi za način udomačitve narave, totemizem je prototip religije.
- * Tipična Radcliffe-Brownova metoda, da nek konkreten problem postavi v širši kontekst. Konkreten fenomen naveže na ohlapne generalizacije. Drugi element metode je komparacija.
- * **Sistem sorodstva in porok**
 - je Radcliffe-Brownu predstavlja zbir vzajemno povezanih družbenih praks, ki temeljijo na prepoznavanju nekih bioloških odnosov v družbene namene.
 - Dva aspekta preučevanja sorodstvenega sistema: (1) prakse, ki obvladujejo odnose med sorodniki (2) terminologija, s katero se naslavlja sorodnike. Poročna pravila in terminologija so nujno konsistentni.
 - Središče sorodstvenega sistema je družina. Sorodnike zunaj družinskega kroga lahko obravnavamo skupaj s člani družine (klasifikatorični sor. sistemi - Morgan) ali pa se razlikujejo od članov družine.
 - Vsak **klasifikatorični sistem** deluje na način kombinacije 3 temeljnih načel: (1) princip enotnosti skupine bratov in sester (2) rodovi, solidarne skupine, ki jih tvorijo potomci enega skupnega prednika po eni liniji. Princip enotnosti rodovne skupine. (3) generacijski princip: v vseh sor. sistemih so pripadniki zaporednih generacij ločeni med sabo.
 - Radcliffe-Brownov pristop se ostro razlikuje od klasične metode, po kateri imajo sorodstvene terminologije status fosilnih ostankov izginulega sistema sorodstva.

- Sor. sistemi so predstavljali **sisteme družbenih odnosov**. Predstavljajo vzorec z isto vrsto solidarnosti in nasprotovanja, ki obvladujejo družbene odnose. **Odnosi šaljenja** (Junodova študija plemena Tonga iz Mozambika). Radcliffe-Brown je tematiko šaljenja umestil v kontekst vrste možnih oblik 'zavezništev'. Družbene odnose je razdelil na tiste, ki potekajo med člani ene skupine, in tiste, ki potekajo med člani različnih skupin. Slednje je razdelil na pogodbene in na odnose zavezništva ali družabništva. Odnose družabništva je razdelil v 4 skupine: (1) odnosi, ki temeljijo na poroki (2) na izmenjavi blaga ali storitev (3) na krvnem bratstvu (4) odnosi, ki privzamejo obliko odnosov šaljenja.
- Splošne tipe vedenja, povezane s sorodstvom, razdeli na dve vrsti opozicij: na **spoštovanje** (odnos do staršev) nasproti **prijateljevanju** (odnos do bratov) in **šaljenje** (odnosi med križnimi bratranci) proti **izogibanju** (odnos med zaporednimi generacijami). Šaljenje in izogibanje predstavljata skrajno obliko spoštovanja in prijateljevanja. Imata podobno vlogo – ščitita podobne odnose med ljudmi, ki jih ene vrste vezi družijo, druge pa ločujejo. To so načini organiziranja natančnega in stabilnega sistema družbenega vedenja, v katerem se ohranjata in prepletata konjunktivna in disjunktivna komponenta.
- * Njegov glavni cilj je bil **razmejiti socialno antropologijo od etnologije**.
 - Očita, da etnologi sklepajo na podlagi pomanjkljivega gradiva. Niso bili pravi zgodovinarji, saj družbe, ki so jih preučevali, niso poznale zgodovinske zavesti, njihova zgodovina ni bila dokumentirana. Etnologi so se ukvarjali s konjunktorno zgodovino, šlo je za neznanstveno početje.
 - Pravi, da je družbe vedno lahko preučevati z ahistoričnega zornega kota
- * Radcliffe-Brown se ne ukvarja z biološkimi (Malinowski), ampak z družbenimi funkcijami (Durkheim), ne z abstraktnimi biološkim 'individuumom' ampak s konkretno 'osebo' iz konkretne družbe, tega ni mogoče pojasniti s kategorijami kulture
- * **20. leta** označujejo uveljavitev intenzivnega terenskega dela z opazovanjem z udeležbo, kar je bila osnova za antropološko kariero. **30. leta** so bila v znaku Malinowskega in Londonske šole za ekonomijo. Zgledalo je, da se bosta VB in ZDA šola obrnili v smeri sinhronega pristopa. Ameriški antropologi so se obrnili v smer psihološke interpretacije kulture z gestalt psihologijo (Mead, Benedict). Do resničnega razkola med ZDA in VB tradicijo je prišlo po letu 1937, ko je Radcliffe-Brown postal dominantna figura britanske antropologije, Malinowski pa se je odpravil v ZDA. **40. leta** so bila tako v znamenju Radcliffe-Browna, Oxforda in sociološkega strukturalizma.

3. TRIDESETA IN ŠTIRIDESETA LETA – OD FUNKCIJE K STRUKTURI

- * Vodilna vloga **Malinowskega** : 1924–1938. Izpodrinilo ga je sociološko gibanje **Radcliffe-Browna**. 30. leta so bila obdobje 'funkcionalističnih' študij, sledi obdobje prehoda in po letu 1940 nastopi val neoradcliffebrownovskih študij.
- * **Premik od Pacifika k Afriki**, interes še posebej po izidu *Afriških političnih sistemov* (1940). Še vedno se je ohranjal poudarek na terenskem delu z opazovanjem z udeležbo → razpoznavno znamenje britanske socialne antropologije (2 leti na terenu, jezik domačinov, izolacija od drugih Evropejcev, vzpostavitev psihološkega transferja: oni postanejo mi).
- * Malinowskijanske monografije 30. let so se ukvarjale z družinskim življenjem, ekonomskimi aktivnostmi in magijo, ob stani so puščale sorodstvene sisteme, politiko in religijo.
- * **Firth**: *Mi, Tikopijci in Zakonsko življenje v afriškem plemenu*: predstavitev družine v kategorijah njenih funkcij, predvsem prokreacije in socializacije.
- * Monografije so bile obsežne. Problem, kako razločiti med analitično relevantnostjo in empirično povezanostjo. Pomanjkanje teoretske prodornosti, preveč moraliziranja.
- * **Bateson** (vpliv Malinowskega, Radcliffe-Browna in Meadove):
 - **Naven** → knjiga se začne s problemom selekcije in abstrakcije. Ta dva procesa ne smeta osiromašiti interpretacije.
 - Antropologi morajo najti **pravo mero med opisom strukturalnih dejavnikov in emocionalnega tona življenja**, ki ga je Bateson poimenoval **ETOS**.
 - Bateson je razlikoval med strukturo v Radcliffe-Brownovem smislu vzorca odnosov med osebami in med kulturno strukturo, ki pomeni odnose med premisami kulture, ki tvorijo

koherentno logično shemo. Obstajal pa je še tretji sistem, sistem odnosov med emocionalnimi potrebami posameznikom in podrobnostmi kulturnega življenja, ter sistem odnosov med vsem tem na eni in emocionalnim poudarkom kulture kot celote na drugi strani.

- Pravi, da analitični koncepti so le oznake za zorni kot, ki pripadajo znanstveniku ali domačinu.
- *Naven* je bizarna gvinejska ceremonija, ki so jo izvajali moški, kadar je otrok njegove sestre storil kaj posebno hvalevrednega. Transvestizem in drugi dramatični preobrati običajnega vedenja.

* **Evans-Pritchard**

- *Čarovništvo, oraklji in magija med Azandi*: poskus osmisлити bizarno
- Zanimal ga je le niz kulturnih premis, problem pa je bil racionalnost
- **Malinowski** je razvil teorijo o magijskem vedenju, ki pravi, da so mistična dejanja smiselna na isti način kot zemeljski tehnični postopki; predstavljajo poskus izoblikovanja prihodnosti, obvladovanja nepredvidljivih nesreč, ki lahko uničijo najbolj negovan vrt; zmanjšujejo tesnobo posameznika, ki je storil vse, kar se da storiti na običajen način, da bi zagotovil uspeh svojemu delovanju, a še vedno zelo dobro ve, da je uspeh negotov. **Fortune** pravi, da je smrt posledica čarovništva, škodovale magije, zastrupitve, samomora ali nekega fizičnega napada, Azandi ne poznajo neznane.
- Knjiga analizira 4 tipe verovanj in praks: čarovništvo, vračarstvo, oraklji in magija. Azandi verjamejo, da se čarovništvo deduje, saj gre za materialno substanco. Evans-Pritchard pravi, da je smisel teh verovanj, da hkrati **ponujajo razlago za nesreči in sredstvo za spopad z njo**. Čarovništvo je za pojasnjevanje nesreč in možnost njihove nevtralizacije. Najprej je v funkciji zle sreče, je pa tudi v funkciji osebnih odnosov. Povzročitelja nesreče najdemo po Azandih med sovražniki. Ko se zgodi nesreča, se lahko posvetuje z vrači, ta z vedeževanjem odkrije čarovnika, ki je kriv za nesrečo. Še bolj zanesljivi od vračev so oraklju, ki jih obvladujejo politični mogočnejši. Najpomembnejši orakelj je strupeni orakelj (strup in kokoš). Magija se uporablja za zdravljenje ali za maščevanje. Zlobna magija se uporablja za škodovanje. Azandi se k tem praksam zatečejo iz potrebe, ki izhaja iz neke konkretne situacije.
- Pravo jedro knjige tvori **razlika med mističnimi in empiričnimi verovanji** in praksami (Frazer, Malinowski). Azandi tega ne ločijo. Knjiga predstavlja tudi model abstrakcije. Abstrakcija lahko pomeni obravnavanje enega dela družbenega življenja za analizo nekaterih konkretnih problemov; ostale vidike družbenega življenja preučujemo le kolikor so pomembni za razumevanje konkretnih problemov (Malinowski, Mead). Lahko pa prek integracije abstrakcij družbenega življenja pomeni strukturalno analizo. V njegovem delu je bila radikalna poteza **strukturalna metoda**.

- * 1940: *Afriški politični sistem* (Fortes, Evans-Pritchard) in Evans-Pritchardovi *Ljudstvo Nuer in Politični sistem ljudstva Anuak*. Slednji sta se ukvarjali z družbami brez centralizirane oblasti v takratnem angloegiptovskem Sudanu. Temu so sledile še monografiji Fortesa o Talenskih, Evans-Pritchardova študija Sanusi iz Kirenajke; knjiga o nuerskem sorodstvu. Te študije tvorijo koherentno celoto in so vpeljale novo paradigmo, ki je VB socialno antropologijo vodil skozi 50. leta. Terensko delo se je orpavljalo v relativno velikih plemenih in narodih, razseljenih na širokem območju. Kolonije. Vpeljano je bilo Lugardovo načelo upravljanja s pomočjo domačinov, ki zahtevajo nekatere spremembe v 'tradicionalnih' načinih vladanja. Najbolj akuten problem so bile družine brez centraliziranih političnih institucij. Usmeritev na preučevanje političnega sistema in socialnega nadzora.

* **Afriški politični sistem**

- Poskus komparacije, klasifikacije in generalizacije, kar je zagovarjal Radcliffe-Brown
- Koncipiranje **rodu /lineage/ kot dela sistema političnih odnosov**, ne pa kot načina organizacije osebnih odnosov, kot je rod označil Radcliffe-Brown. Termin **družbena struktura** se je začel navezovati na strukturo odnosov med skupinami.

*